

ADVIES

Planlastvermindering voor gemeentebesturen

In het Vlaams regeerakkoord 2009-2014 formuleert de Vlaamse Regering de ambitie om de bestuurskracht van lokale besturen te versterken en de planlast voor deze besturen te verminderen. Een commissie efficiëntiewinst lokale besturen werkte hiervoor een aantal principes uit. De Vlaamse Jeugdraad adviseert op deze principes vanuit het oogpunt van kinderen, jongeren en hun organisaties.

VLAAMSE JEUGDRAAD	
30 juni 2010	ADVIES 10/10

Planlastvermindering voor gemeentebesturen

De Vlaamse Jeugdraad in vergadering op 30 juni 2010 onder voorzitterschap van Stijn Jacobs en waarbij aanwezig waren:

Yasmina Akhandaf, Dagmar Beernaert, Frederik Cappelle, Bert D'hondt, Lieke De Jans, Kara Eestermans, Kwinten Fort, Stijn Jacobs, Marlies Smit, Ellen Tondeur, Tom Van Den Borne, Jef Van Rossum, Liesbeth Vanneste, Stijn Vlasschaert

Brengt unaniem het volgende advies uit:

1. Situering

In het Vlaams regeerakkoord 2009-2014 formuleert de Vlaamse Regering de ambitie om de bestuurskracht van lokale besturen te versterken en de planlast voor deze besturen te verminderen:

- *“In het kader van de planlastverlichting komen we tot een legislatuurplan, waarbij outputcontrole en benchmarking mogelijk is. Die werkwijze getuigt van een volwassen partnerschap met de lokale en provinciale besturen. Er zal worden bekeken welke controle-instrumenten in deze context het meest geschikt zijn. De verschillende plannen die de lokale en provinciale besturen nu maken (cultuurbeleidsplan, jeugdbeleidsplan, sportbeleidsplan, milieubeleidsplan,...) verdwijnen en worden geïntegreerd in dit meerjarenplan.*
- *De Vlaamse Regering zal een commissie oprichten, samengesteld uit gemeentemandarissen en experts, die verdere concrete beleidsaanbevelingen uitwerkt die leiden tot minder planlasten, een sterke administratieve vereenvoudiging en efficiëntiewinsten van de op de gemeenten toepasselijke decreten. Die commissie zal haar voorstellen ten laatste eind mei 2010 voorleggen (Vlaams Regeerakkoord, p.82)”*

In juni 2010 werkte de commissie efficiëntiewinst lokale besturen een nota uit die uitgangsprincipes bepaalt voor de verdere uitwerking van de planlastvermindering. Deze principes werden op 23 juni mondeling toegelicht op de Strategische Adviesraad Cultuur – Sectorraad Sociaal Cultureel Werk.

De Vlaamse Jeugdraad geeft advies op deze principes. De planlastvermindering kan namelijk verregaande gevolgen hebben voor het lokaal jeugdbeleid en het lokale jeugdverenigingsleven. Want momenteel worden deze geregeld en gesubsidieerd via het decreet houdende de ondersteuning en stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid (het zgn. ‘decreet lokaal jeugdbeleid’).

2. Motivering

Planlastvermindering voor gemeentebesturen is pas efficiënt en verantwoord als dit ook leidt tot een versterkt categoriaal en participatief jeugdbeleid. In zijn standpuntennota van mei 2010¹ formuleerde de Vlaamse Jeugdraad daarom volgende aandachtspunten bij de verdere uitwerking van de planlastvermindering:

- versterking van lokale jeugdparticipatie en jeugdraden;
- versterking van de categoriale benadering van het jeugdbeleid;
- het behoud van geormerkte subsidiëring voor de jeugdsector.

Met het laatste aandachtspunt sluiten we ook aan bij het belang van de sectorale subsidiestromen voor het lokale verenigingsleven, zoals geformuleerd in het Vlaams Regeerakkoord:

“Het verenigingsleven wordt actief, structureel en projectmatig ondersteund. We zorgen voor een doorzichtige subsidieregeling, eenvoudige regelgeving en de blijvende erkenning en ondersteuning van het vrijwilligerswerk. De Vlaamse Regering bevestigt het belang van de sectorale subsidiestromen voor het lokale jeugd-, cultuur-, sport-en erfgoedbeleid (Vlaams Regeerakkoord, p. 67)”

De Vlaamse Jeugdraad meent dat de huidige besprekingen aangaande planlastvermindering vooral oefeningen zijn rond efficiënt bestuur en beheer, met een focus op de relatie tussen de Vlaamse overheid en lokale overheden. We missen in de discussie de aandacht voor een onderbouwd **lokaal interactief bestuur**, in het bijzonder de interactie tussen kinderen, jongeren, hun verenigingen en de lokale overheid.

2.1 Principe: “Doelmatigheid en besteding van sectorale subsidies”

Dit principe stelt dat sectorale subsidiestromen zoveel mogelijk geïntegreerd worden in de algemene financiering voor lokale besturen.

De huidige subsidiestromen voor lokaal jeugdbeleid geven vandaag nochtans duidelijke stimulansen aan het lokale jeugdbeleid. De Vlaamse Jeugdraad bepleit dan ook een blijvende oormerking van deze middelen voor het lokale jeugdbeleid, met bijzondere aandacht voor de ondersteuning van het jeugdwerk. De Vlaamse Jeugdraad verzet zich dus tegen een opname van sectorale subsidies in een gemeentefonds. Dit kan immers de financiële ondersteuning hypothekeren van het lokaal jeugdwerk, zoals momenteel voorzien in het decreet lokaal jeugdbeleid.

2.2 Principe: “Vorm en inhoud van de meerjarenplanning”

De lokale overheid krijgt de verantwoordelijkheid om voor de opmaak van haar meerjarenplan zelf een inhoudelijke en methodologische benadering te kiezen. Er worden geen planningsmethodieken of inhoudelijke vereisten vastgelegd m.b.t. de inhoud van het plan.

Het huidige decreet lokaal jeugdbeleid legt echter wel minimale verwachtingen op aangaande de uitwerking van een jeugdspecifieke omgevingsanalyse en doelstellingen aangaande jeugdwerk en jeugdbeleid, alsook de uitwerking van jeugdparticipatie bij de opmaak en uitvoer van het lokaal jeugdbeleidplan. In 2005 werden deze verplichtingen al grondig vereenvoudigd. De Vlaamse

¹ Standpuntennota lokaal jeugdbeleid. Vlaamse Jeugdraad, mei 2010

Jeugdraad is voorstander van het behoud van deze verworvenheden. Een meerjarenplan is dan ook enkel aanvaardbaar onder volgende voorwaarden:

- de uitwerking van een omgevingsanalyse die de noden en behoeften van diverse kinderen, jongeren en hun organisaties op diverse levensdomeinen in kaart brengt.
- de concretisering van de doelstellingen en effecten naar kinderen, jongeren en hun organisaties, over alle beleidsdomeinen heen.
- de uitwerking van de participatie van kinderen, jongeren en hun organisaties als specifiek onderdeel van het meerjarenplan.
- een vertaling van het meerjarenplan in jaarlijkse actieplannen en bijbehorende rapportages op operationeel niveau aangaande jeugdrelevante doelstellingen.

2.3 Principe: “Inspraak bij opmaak en uitvoering van het strategisch meerjarenplan”

Het gemeentedecreet stelt dat gemeenten verplicht zijn burgers en doelgroepen te betrekken bij de beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie. Ze beslissen echter zelf over de wijze waarop ze dit aanpakken, alsook over de oprichting van adviesraden.

De Vlaamse Jeugdraad meent dat deze vrijheid voorbij gaat aan de huidige vereiste inspraakprocedures van kinderen, jongeren, jeugdorganisaties zoals voorzien in het decreet lokaal jeugdbeleid. De Vlaamse Jeugdraad adviseert een behoud van deze inspraakprocedures bij de opmaak, uitvoering en evaluatie van het meerjarenplan. Participatie van kinderen en jongeren vraagt uiteraard een specifieke aanpak en methodiek. We pleiten in het bijzonder voor de blijvende verplichting tot het oprichten en erkennen van een formele jeugdraad, alsook de verplichting tot adviesvraag aan de jeugdraad voor alle beslissingen die kinderen en jongeren aanbelangen. Het is hierbij uiteraard een uitdaging voor het werkveld om de rol en de invulling van jeugdraden blijvend te ontwikkelen en te ondersteunen.

2.4 Principe: “Beleidsdoelstellingen en impulsbeleid van Vlaanderen”

Het lokaal bestuur bepaalt vrij haar beleidsdoelstellingen, actieplannen en bijbehorende prioriteiten. De Vlaamse overheid voorziet wel impulssubsidies waar gemeenten kunnen op intekenen.

De bepaling en financiering van deze impulssubsidies mag voor de Vlaamse Jeugdraad echter niet ten koste gaan van de huidige sectorale middelen. Het is tevens belangrijk dat kinderen, jongeren en hun verenigingen lokaal mee kunnen adviseren over lokale prioriteitenstelling. De Vlaamse Jeugdraad wil eveneens haar adviserende rol opnemen aangaande het impulsbeleid van de Vlaamse regering.

Aanvullend wijzen we op het bestaan van de garantierегeling binnen het decreet lokaal jeugdbeleid aangaande organisaties die met kansengroepen werken. De Vlaamse Jeugdraad adviseert om deze bepaling ook in de toekomst te behouden.

2.5 Principe “Inhoudelijke en financiële verantwoording van (sectorale) subsidies + plaatsbezoeken”

Lokale besturen moeten verantwoording afleggen over de aanwending van Vlaamse subsidies. Dit zal inhoudelijk opgevolgd worden door de subsidiërende administratie (met name de Afdeling Jeugd).

Voor de financiële opvolging wordt het principe van (externe) 'single audit' gesuggereerd. Dit kan gecombineerd worden met plaatsbezoeken.

De Vlaamse Jeugdraad pleit voor een goed evenwicht tussen inhoudelijke en financiële opvolging, met bijzondere aandacht voor hoger vermelde jeugdspecifieke vereisten. Momenteel lijkt de focus echter hoofdzakelijk te liggen op het financiële aspect.

Bij plaatsbezoeken pleit de Vlaamse Jeugdraad voor een betrokkenheid van kernactoren uit het lokale jeugdbeleid, waaronder lokale jeugdraden. Dit wordt momenteel al toegepast door de Afdeling Jeugd bij de opvolging van lokale jeugdbeleidsplannen.

2.6 Principe: "Mogelijkheid tot bijsturing van beleidsprioriteiten"

Er wordt een mogelijkheid voorzien tot driejaarlijkse bijsturing van het (zesjarig) meerjarenplan.

De Vlaamse Jeugdraad moedigt dit aan. Dit kan de betrokkenheid verhogen van kinderen en jongeren bij de ontwikkeling en uitvoering van het beleid. Er is immers een groot verloop bij jongeren die zich engageren binnen de lokale jeugdbeleidsplanning.

2.7 Principe: "Afspraken over sancties bij verkeerde aanwending van subsidies"

Vlaamse middelen kunnen teruggevorderd worden als blijkt dat deze niet gebruikt werden voor het realiseren van vooropgestelde beleidsdoelstellingen.

We vinden dit een logisch principe. We adviseren ook een eenvoudige procedure voor het indienen van bezwaar door het middenveld wanneer gemeenten de ter beschikking gestelde sectorale middelen niet gebruiken voor het realiseren van vooropgestelde beleidsdoelstellingen. Dit wordt momenteel ook voorzien binnen het decreet lokaal jeugdbeleid.

3. Advies

De planlastvermindering voor lokale besturen kan verregaande gevolgen hebben voor het lokaal jeugdbeleid en het lokale jeugdverenigingsleven. Momenteel worden deze immers geregeld en gesubsidieerd via het decreet houdende de ondersteuning en stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid. De Vlaamse Jeugdraad brengt advies uit bij de principes voor de planlastvermindering, zoals uitgewerkt door de commissie efficiëntiewinst lokale besturen.

De Vlaamse Jeugdraad meent dat de besprekingen aangaande planlastvermindering tot nu vooral oefeningen zijn rond efficiënt bestuur en beheer, met een focus op de relatie tussen de Vlaamse overheid en lokale overheden. We missen in de discussie echter principes aangaande lokaal interactief bestuur, in het bijzonder de interactie tussen kinderen, jongeren, hun verenigingen en de lokale overheid.

De Vlaamse Jeugdraad bepleit volgende aandachtspunten:

1. De Vlaamse Jeugdraad adviseert een behoud van de inspraakprocedures voor kinderen, jongeren en hun organisaties bij de opmaak en uitvoering van het gemeentelijk meerjarenplan. We pleiten in het bijzonder voor de blijvende verplichting tot het oprichten en erkennen van een formele jeugdraad.
2. Een strategische meerjarenplanning biedt mogelijkheden voor de versterking van een lokaal categoriaal beleid. Dit is pas haalbaar als er jeugdspecifieke methodologische en inhoudelijke basisvoorwaarden gelden voor de strategische meerjarenplanning.
3. De Vlaamse Jeugdraad bepleit een blijvende oormerking van de Vlaamse middelen voor het lokale jeugdbeleid, met bijzondere aandacht voor het jeugdwerk.